

KOMENTÁŘ

28. 5. 2019

Přínosy EU pro rozvoj Plzeňského kraje

Plzeňský kraj patří ke krajům s nízkou nezaměstnaností, což příznivě ovlivňuje výhodné dopravní spojení s Německem a Prahou. Geografická poloha Plzeňského kraje umožňuje rozvíjet spolupráci českých a německých firem. Hodnota čistého disponibilního důchodu domácností na 1 obyvatele byla v mezikrajském porovnání třetí nejvyšší za HI. městem Prahou a Středočeský krajem, v roce 2017 činila 100,4 % průměru ČR. Hodnota produktivity práce (HDP na 1 zaměstnaného) řadí Plzeňský kraj v mezikrajském porovnání mezi úspěšné kraje.

Význam vstupu do EU

V letošním roce uplynulo 15 let od vstupu České republiky do EU. Řada našich občanů si klade množství otázek o významu členství našeho státu v EU. Někteří z těchto občanů považují členství v EU za zbytečné a zapomínají na celou řadu výhod, které členství v EU naší zemi přináší. K hlavním prioritám členských zemí patří vytváření vnitřního evropského trhu se zajištěním konkurenceschopného tržního prostředí, bezpečnost a podpora míru v členských zemích, ochrana svobody a práv občanů, dodržování mezinárodního práva, podpora sociální a územní soudržnosti a solidarity mezi členskými zeměmi, ochrana životního prostředí a podpora technického a vědeckého rozvoje.

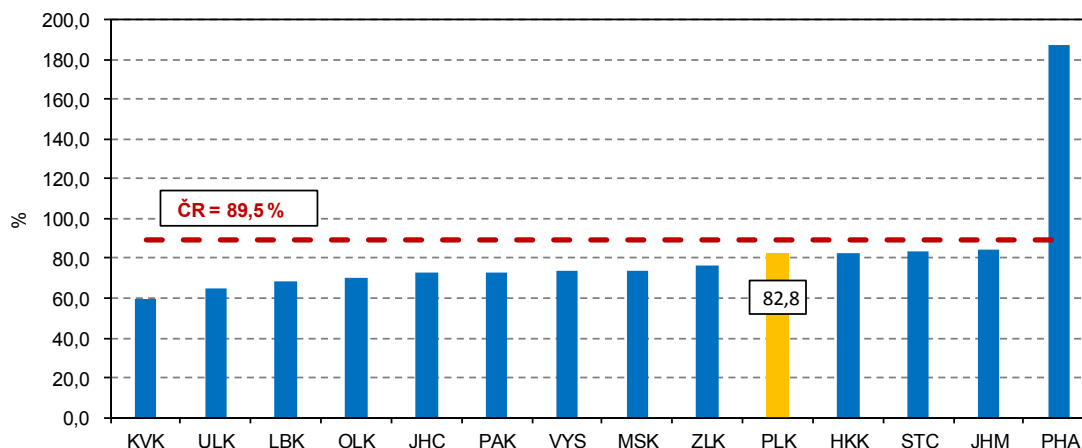
Hodnocení ČR a Plzeňského kraje v makroekonomických ukazatelích

Hospodářská úroveň ČR po vstupu do EU se zvyšovala. Zatímco v roce 2004 činil HDP na 1 obyvatele v PPS (EU 28 = 100) 78,0 %, v roce 2017 se zvýšil na 89,5 % průměru EU 28. HI. město Praha v rámci EU patří mezi regiony s nejvyšším podílem HDP na 1 obyvatele (sedmé pořadí v rámci regionů NUTS2 v EU). V roce 2017 činil hrubý domácí regionální produkt na 1 obyvatele v PPS v HI. městě Praze 187,4 % průměru EU 28. Kraj HI. město Praha, který trvale dosahuje nejvyšší hodnoty HDP na 1 obyvatele v PPS k průměru EU 28 (první místo v mezikrajském porovnání), významně přispívá ke zvyšování průměru tohoto ukazatele v ČR a v důsledku toho se ostatním krajům dlouhodobě nedaří dosáhnout průměru ČR.

Plzeňský kraj dosáhl v roce 2017 v HDP na obyvatele v PPS 82,8 % průměru EU 28 a umístil se na pátém nejvyšším místě v mezikrajském porovnání za HI. městem Prahou, Jihomoravským, Středočeským a Královéhradeckým krajem. V porovnání s dosaženým průměrem ČR byla jeho výše nižší o 6,8 procentního bodu. Oproti průměru roku 2012 se v Plzeňském kraji zvýšil tento ukazatel v roce 2017 o 8,6 procentního bodu.

KOMENTÁŘ

HDP na 1 obyvatele v PPS¹⁾, EU 28 = 100, podle krajů ČR v roce 2017

¹⁾ PPS - standard kupní síly

Proč investovat v Plzeňském kraji? Silné a slabé stránky Plzeňského kraje

K silným stránkám Plzeňského regionu patří **výhodné dopravní spojení** s Německem a Prahou, které přispívá k rozvoji zahraničních firem. Zahraniční firmy získávají nejen levnou, ale i kvalifikovanou pracovní sílu. **Nízký kurz Kč** vůči euru znamená pro řadu firem zvýhodněné konkurenční podmínky při exportu své produkce.

Vznik Západočeské univerzity v Plzni v roce 1991 umožňuje získávat zejména technické odborníky, kterých je na trhu práce nedostatek. Západočeská univerzita má vytvořený dlouhodobý strategický výhled, jehož podstatou je začlenění do evropského vzdělávacího a výzkumného programu.

K slabým stránkám regionu patří **stárnoucí populace**. Index stáří (poměr počtu osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0–14) k 31. 12. 2017 dosáhl hodnoty 128,3.

Pro Plzeňský kraj je typický **vysoký počet malých obcí s nerovnoměrným rozmístěním**, chybí města střední velikosti. Mimo západní radiální osu leží řídce zalidněná území s nedostatečně rozvinutou sociální a technickou infrastrukturou.

KOMENTÁŘ

Ekonomický vývoj Plzeňského kraje

Makroekonomické ukazatele v Plzeňském kraji

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
HDP na 1 obyvatele v EUR	14 417	13 796	13 985	14 106	14 852	15 603	16 737
HDP na 1 obyvatele v PPS ¹⁾	20 042	19 719	20 876	22 539	23 536	23 959	24 829
HDP na 1 obyvatele v EUR, EU 28 = 100	55,0	51,9	52,2	50,9	51,0	53,3	55,8
HDP na 1 obyvatele v PPS ¹⁾ , EU 28 = 100	76,5	74,1	77,9	81,4	80,9	81,8	82,8
HDP na 1 zaměstnance v EUR	35 447	33 494	32 572	33 832	34 053	36 258	39 076
HDP v EUR na 1 odpracovanou hodinu	16 216	15 725	15 842	16 644	17 720	18 267	19 553
THFK na 1 obyvatele v EUR	3 504	3 203	3 145	2 833	3 265	3 263	.
Podíl THFK na HDP v %	24,3	23,2	22,5	20,1	22,0	20,9	.
ČDDD na 1 obyvatele v EUR	7 988	7 991	7 821	7 496	8 042	8 110	8 783
Podle výdajů na VAV ²⁾ na HDP v %	1,6	1,9	2,0	2,1	2,0	1,4	1,4
Výdaje na VAV financovaný ze zdrojů EU v mil. Kč	228,3	526,1	978,5	1 085,0	816,6	23,3	38,7

¹⁾ PPS - standard kupní síly

²⁾ VAV - věda a výzkum

V časové řadě 2011 až 2017 se v Plzeňském kraji zvýšil HDP na 1 obyvatele v PPS z 20 042 na 24 829, což odpovídá nárůstu k průměru za EU 28 ze 76,5 % na 82,8 % (tj. zvýšení o 6,3 procentního bodu). Pro hodnocení ekonomické úrovně a výkonnosti jednotlivých zemí v EU se používá jednotka PPS (standard kupní síly), která představuje průměrnou kupní sílu 1 eura v EU 28, a která vyjadřuje průměrnou cenovou hladinu všech členských zemí a umožňuje tak navzájem srovnávat jednotlivé země EU.

Vyjádření HDP v eurech neumožňuje odpovídající srovnání ČR s ostatními zeměmi, protože závisí na směnném kurzu, který se odvíjí od zájmu o měnu na příslušných finančních trzích.

KOMENTÁŘ

Hodnoty HDP v eurech díky změnám kurzu zdaleka nedosahují příznivého vývoje jako v případě PPS. Tato skutečnost vyplývá i z výše uvedené tabulky, kdy růst HDP na 1 obyvatele v eurech je nižší než v PPS.

V časové řadě 2011 až 2017 se zvýšil HDP na 1 obyvatele v PPS o 23,9 %, zatímco HDP na 1 obyvatele v eurech jen o 16,1 %. Růst HDP na 1 obyvatele v PPS byl tak v porovnání s růstem HDP na 1 obyvatele v eurech vyšší o 7,8 procentního bodu.

Ze sledované časové řady vyplývá, že **se zvyšovala produktivita práce**, a to jak v ukazateli na 1 zaměstnance, tak na 1 odpracovanou hodinu. HDP na 1 odpracovanou hodinu v eurech se zvýšil o 20,6 % a HDP na 1 zaměstnance v eurech vzrostl o 10,2 %.

Míra investic vyjádřená podílem THFK na HDP se v Plzeňském kraji snižovala. V roce 2011 činila 24,3 % a v roce 2016 dosáhla 20,9 % (údaje za rok 2017 nebyly v regionálním členění k dispozici), tj. pokles o 3,4 procentního bodu. V porovnání s ostatními kraji byla míra investic v roce 2016 v Plzeňském kraji nejnižší.

Podíl výdajů na vědu a výzkum na HDP v % v Plzeňském kraji klesal. **V letech 2016 a 2017** činil 1,4 %. Nejvyšší podíl (2,1 %) byl dosažen v roce 2014. Druhý nejvyšší podíl (2,0 %) byl zaznamenán v letech 2013 a 2015. V roce 2017 se Plzeňský kraj umístil v mezikrajském porovnání na šestém nejvyšším místě. Nejvyšší podíly na vědu a výzkum na HDP měly kraje Jihomoravský (2,9 %), Hl. město Praha (2,5 %) a Středočeský kraj (2,4 %). V porovnání s ČR byl dosažený podíl v Plzeňském kraji nižší o 0,4 procentního bodu.

Výdaje na vědu a výzkum financované ze zdrojů EU v roce 2017 dosáhly v Plzeňském kraji 38,7 mil. Kč. Ve sledované časové řadě byla tato hodnota druhá nejnižší. Na vědu a výzkum se v regionu nejvíce investovalo ze zahraničních zdrojů EU v letech 2013 až 2015. Nejvyšší hodnota 1 085 mil. Kč ze zdrojů EU byla v regionu investována v roce 2014. V roce 2017 bylo ze zdrojů EU v ČR nejvíce investováno v krajích Středočeském, Hl. město Praha a Jihomoravském. Hodnota zdrojů financovaných EU v ČR, která byla investována v těchto krajích, dosáhla 81,0 %. Plzeňský kraj se podílel na těchto investicích jen 1,0 % a po kraji Karlovarském byl tento podíl v mezikrajském srovnání druhý nejnižší.

ČDDD na 1 obyvatele v eurech dosáhl v roce 2017 v Plzeňském kraji 8 783 eur a v porovnání s rokem 2011 se zvýšil o 795,5 eur na 1 obyvatele, tj. o 10 %. Hodnota ČDDD na 1 obyvatele v eurech byla třetí nejvyšší v Plzeňském kraji za Hl. městem Prahou a Středočeským krajem.

Obecná míra nezaměstnanosti podle Výběrového šetření pracovních sil byla v roce 2017 v Plzeňském kraji po Hl. městě Praze druhá nejnižší. Ve sledovaném období se snížila z 5,1 % v roce 2011 na 1,9 % v roce 2017, tj. snížení o 3,2 procentních bodů. Na trhu práce chyběly především dělnické profese podle klasifikace CZ-ISCO Obsluha strojů a zařízení, montéři a Řemeslníci a opraváři. V oborech, které vyžadovaly vyšší odbornou kvalifikaci, byl na trhu práce nedostatek Technických a odborných pracovníků a Specialistů.

KOMENTÁŘ

Čerpání finančních prostředků z Evropských investičních a strukturálních fondů na operační programy v letech 2016–2018

EU stanovila finanční rámec na období 2014 až 2020 maximálního možného výdaje na téměř 1 bilion eur. Necelá polovina částky cca 454 mld. eur byla určena k naplnění ESI fondů.

Z těchto finančních prostředků určených pro všechny členské státy EU činí alokace pro ESI fondy, která byla pro ČR vyčleněna, více než 5 %. ČR bude moci vyčerpat prostředky ve výši téměř 24,3 mld. eur (24 319 668 854 eur).

Podmínky a pravidla pro fungování všech Evropských investičních a strukturálních fondů (dále ESIF) jsou z evropské úrovně definována nařízením EP a Rady č. 1303/2013.

ESIF zahrnuje 5 fondů: Evropský fond pro regionální rozvoj (EFFR), Evropský sociální fond (ESF), Fond soudržnosti (FS), Evropský fond pro rozvoj venkova (EZFRV), Evropský námořní a rybářský fond (ENRF).

Čerpání finančních prostředků z Evropského fondu investičního rozvoje na operační programy¹⁾ podle krajů v letech 2016–2018

Pramen: Krajský úřad Plzeňského kraje
v mil. Kč

	IROP	OP D	OP PIK	OP VVV	OP ZAM	OP ŽP	Celkem
Česká republika	97 970	89 535	102 122	67 802	54 616	52 937	464 982
Hl. město Praha	8 133	3 405	-	26 624	27 060	2 940	68 163
Středočeský	13 176	17 408	17 100	8 465	7 562	11 792	75 503
Jihočeský	7 710	5 224	8 912	2 324	1 278	3 404	28 851
Plzeňský	5 804	5 221	4 732	3 146	958	2 300	22 162
Karlovarský	2 778	2 843	2 659	300	903	907	10 389
Ústecký	6 145	4 235	6 539	2 338	3 245	2 077	24 578
Liberecký	3 726	2 284	4 348	1 642	925	1 970	14 896
Královéhradecký	7 117	3 861	3 780	2 220	1 206	3 257	21 441
Pardubický	4 443	10 290	4 636	1 584	1 081	3 673	25 708
Vysočina	5 680	12 206	4 902	1 104	978	3 473	28 342
Jihomoravský	10 620	6 136	16 271	8 099	3 477	4 625	49 227
Olomoucký	6 322	4 747	6 713	3 775	1 707	4 494	27 758
Zlínský	5 371	904	8 629	1 376	1 550	2 167	19 997
Moravskoslezský	10 945	10 771	12 901	4 807	2 687	5 857	47 968

¹⁾ Operační programy:

IROP - Integrovaný regionální operační program

OP D - Operační program Doprava

OP PIK - Operační program Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost

OP VVV - Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

OP ZAM - Operační program Zaměstnanost

OP ŽP - Operační program Životní prostředí

KOMENTÁŘ

Čerpání finančních prostředků z Evropského fondu investičního rozvoje na operační programy¹⁾ na 1 obyvatele v Kč podle krajů v letech 2016–2018

Pramen: Krajský úřad Plzeňského kraje

	IROP	OP D	OP PIK	OP VVV	OP ZAM	OP ŽP	Celkem
Česká republika	9 248	8 452	9 640	6 400	5 155	4 997	43 892
Hl. město Praha	6 321	2 646	-	20 690	21 029	2 285	52 971
Středočeský	9 784	12 927	12 698	6 286	5 615	8 756	56 066
Jihočeský	12 057	8 169	13 936	3 634	1 998	5 324	45 118
Plzeňský	10 010	9 005	8 162	5 426	1 653	3 967	38 222
Karlovarský	9 378	9 596	8 976	1 011	3 047	3 063	35 072
Ústecký	7 482	5 156	7 962	2 846	3 952	2 529	29 927
Liberecký	8 450	5 181	9 862	3 725	2 098	4 468	33 784
Královéhradecký	12 919	7 009	6 861	4 029	2 189	5 912	38 920
Pardubický	8 583	19 879	8 956	3 060	2 089	7 096	49 663
Vysočina	11 159	23 982	9 632	2 168	1 921	6 823	55 686
Jihomoravský	8 994	5 196	13 780	6 859	2 945	3 917	41 692
Olomoucký	9 984	7 497	10 600	5 961	2 696	7 097	43 835
Zlínský	9 208	1 549	14 791	2 358	2 657	3 715	34 279
Moravskoslezský	9 063	8 918	10 682	3 980	2 224	4 850	39 717

¹⁾ Operační programy:

IROP - Integrovaný regionální operační program

OP D - Operační program Doprava

OP PIK - Operační program Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost

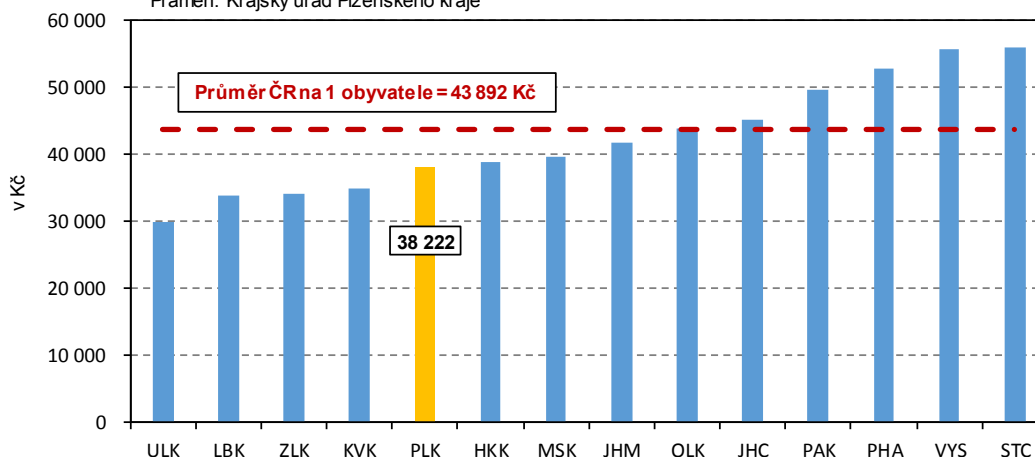
OP VVV - Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

OP ZAM - Operační program Zaměstnanost

OP ŽP - Operační program Životní prostředí

Čerpání finančních prostředků z Evropských strukturálních a investičních fondů celkem v průměru na 1 obyvatele v Kč v letech 2016–2018 podle krajů

Pramen: Krajský úřad Plzeňského kraje

KOMENTÁŘ

V tabulkách je uveden komplexní pohled na čerpání všech operačních programů financovaných z ESIF v letech 2016 až 2018, jsou v nich zachyceny výdaje na projekty, které byly zachyceny v monitorovacím systému, a které úspěšně prošly procesem hodnocení. Úspěšné projekty zahrnují projekty schválené, projekty v realizaci a projekty, které byly dokončeny. Pro lepší porovnatelnost jednotlivých krajů bylo čerpání prostředků z ESIF na jednotlivé operační programy přepočteno v Kč na 1 obyvatele.

Nejvíce finančních prostředků na všechny operační programy celkem z fondů ESIF bylo vyčerpáno ve Středočeském kraji, kdy na 1 obyvatele připadlo 56 066 Kč **v rozmezí let 2016 až 2018**. Na druhém místě se umístil Kraj Vysočina, kde na 1 obyvatele připadlo 55 686 Kč. Na třetím místě se umístil kraj Hl. město Praha s 52 971 Kč na 1 obyvatele. Plzeňský kraj se umístil na pátém nejnižším místě s 38 222 Kč na 1 obyvatele. Nejnižší čerpání na 1 obyvatele (29 927 Kč) měl Ústecký kraj.

Plzeňský kraj vyčerpал nejvíce prostředků z fondů ESIF **na operační program IROP**, kdy na 1 obyvatele připadlo 10 010 Kč, v porovnání s ostatním kraji se umístil na čtvrtém nejvyšším místě. Druhá nejvyšší částka připadla na **operační program Doprava** (9 005 Kč na 1 obyvatele, páté nejvyšší místo mezi kraji). Třetí nejvyšší částka na 1 obyvatele (8 162 Kč) byla čerpána na operační program **Podnikání a inovace a konkurenceschopnost**. V mezikrajském porovnání se kraj umístil až na 11. místě. V operačním programu **Výzkum, vývoj a vzdělávání** bylo vyčerpáno v průměru 5 426 Kč na 1 obyvatele (páté nejvyšší místo v mezikrajském porovnání). **Nejnižší částky připadly na 1 obyvatele** v operačních programech **Životní prostředí** (3 967 Kč) a **Zaměstnanost** (1 653 Kč).

KOMENTÁŘ

Porovnání regionu soudržnosti Jihozápad se sousedními regiony v Německu a Rakousku (NUTS2)

HDP na 1 obyvatele v PPS

Pramen: EUROSTAT

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Jihozápad	19 000	19 100	20 000	21 200	22 100	22 500	23 300
Horní Falc ¹⁾	32 800	33 600	34 100	36 400	37 600	37 700	38 800
Dolní Bavorsko ¹⁾	31 700	31 600	32 200	34 300	35 200	35 400	36 400
Horní Rakousy	33 800	35 400	35 900	36 800	38 200	38 300	39 000

¹⁾ v letech 2014 až 2017 byl proveden odhad

HDP na 1 obyvatele v PPS, EU 28 = 100

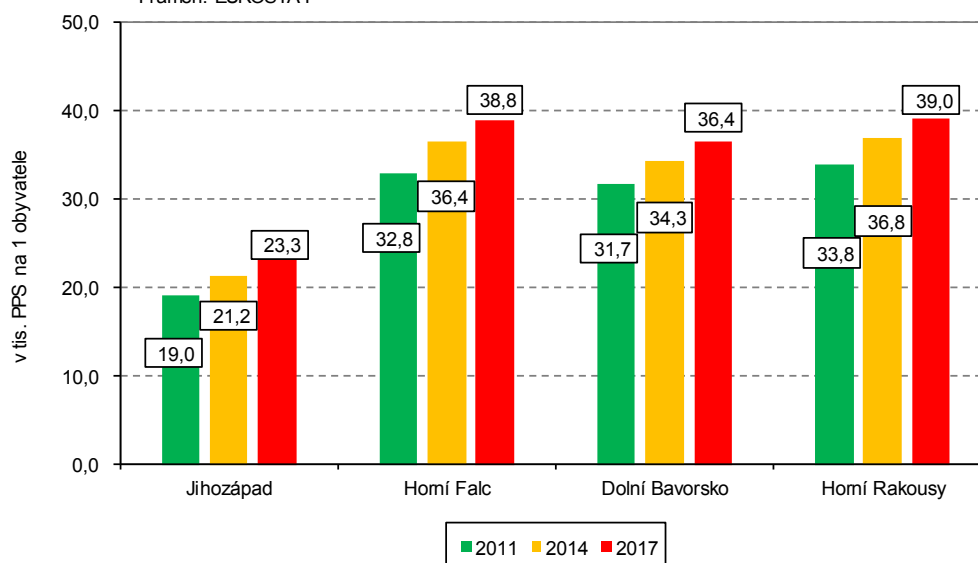
Pramen: EUROSTAT

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Jihozápad	73	72	74	77	76	77	77
Horní Falc ¹⁾	125	126	127	132	129	129	129
Dolní Bavorsko ¹⁾	121	119	120	124	121	121	121
Horní Rakousy	129	133	134	133	131	131	130

¹⁾ v letech 2014 až 2017 byl proveden odhad

HDP na 1 obyvatele v tis. PPS¹⁾ podle regionů soudržnosti

Pramen: EUROSTAT

¹⁾ PPS - standard kupní síly

KOMENTÁŘ

V roce 2017 dosáhl region soudržnosti Jihozápad v HDP na 1 obyvatele v PPS 77 % průměru EU 28. V porovnání se sousedními regiony soudržnosti v Německu a Rakousku byl tento dosažený průměr nejnižší. Nejvyšší dosažená hodnota ze sousedních regionů soudržnosti byla v Horních Rakousích a činila 130 % průměru EU 28.

V časové řadě 2011 až 2017 můžeme vidět určitou odlišnost ve vývoji mezi Jihozápadem a zahraničními regiony soudržnosti (Horní Falc, Dolní Bavorsko a Horní Rakousy). HDP na 1 obyvatele v PPS se v časové řadě zvýšil v Horní Falci o 6 000 PPS, v Horních Rakousích o 5 200 PPS, v Dolním Bavorsku o 4 700 PPS a v regionu Jihozápad o 4 300 PPS. Nejrychleji rostl tento ukazatel právě v regionu Jihozápad, a to o 22,6 %, nejpomalejší růst o 14,8 % byl zaznamenán v Dolním Bavorsku.

Nejvyšší HDP na 1 obyvatele v PPS ze sousedních regionů soudržnosti byl zaznamenán v Horních Rakousích a Horní Falci. HDP na 1 obyvatele v PPS v roce 2017 činil v Horních Rakousích (39 000) a v Horní Falci (38 800). Zahraniční regiony dosahovaly srovnatelné životní úroveň, zatímco region Jihozápad činil jen 59,7 % z HDP na 1 obyvatele v PPS v Horních Rakousích.

Závěr

Jak zajistit ekonomickou prosperitu v budoucím vývoji?

Český průmysl vytváří výrazně nižší přidanou hodnotu než německý průmysl. Celou řadu firem tvoří montovny, které se nezaměřují na produkci finálních výrobků.

V Plzeňském kraji je nejvyšší poptávka po zaměstnancích s nižší kvalifikací, klesá míra investic. Výdaje na vědu a výzkum, které byly v ČR investovány ze zahraničních zdrojů EU, dosáhly v Plzeňském kraji jen 1 % a v mezikrajském porovnání byl tento podíl druhý nejnižší. V čerpání finančních prostředků z Evropských strukturálních a investičních fondů celkem v průměru na 1 obyvatele v letech 2016 až 2018 se Plzeňský kraj umístil v mezikrajském porovnání na pátém nejnižším místě.

V budoucím vývoji bude třeba přejít na výrobu produkce s vyšší přidanou hodnotou, která může přispět ke zvýšení životní úrovně. Jedním z důležitých faktorů je vytvářet příznivé podmínky pro inovační prostředí, více investovat do vědy a výzkumu nových výrobků, automatizace a robotizace výroby a zrychlovat uvedení nových výrobků do výrobního procesu.

KOMENTÁŘ

Prameny:

Zpráva o hodnocení plnění Regionálního akčního plánu Plzeňského kraje za rok 2018

Evropské strukturální a investiční fondy 2014–2020 v kostce - Ministerstvo pro místní rozvoj ČR

Zvýšíme produkci výrobků s vysokou přidanou hodnotou - Ing. Jiří Černohorský, DrSc.

Kontakt:

Ing. Miloslav Chlad, Ph.D.

Ředitel, Krajská správa ČSÚ v Plzni

Tel.: 377 612 279, M: 724 178 210

E-mail: miloslav.chlad@czso.cz

Ing. Zuzana Trnečková

Od. Informačních služeb a správy registrů, Krajská správa ČSÚ v Plzni

Tel.: 377 612 253

E-mail: zuzana.trneckova@czso.cz